

נושא רחב מאוד

פאר פרידמן

נטול צורה ואמירה ממשית – לא כל שכן כזו הנוגעת בנושא הקובץ.

ההצלה מגיעה מכיוונים צפויים בשיריו של טוביה רבינר, שממשיך לכתוב שירים ראויים וחכמים, דוגמת 'יבוא' (עמ' 83), המתמודד עם המטמורפוזה הגדולה של המוות בתוך אושר גדול ובציפייה ('כל כך נפלא לחיות כאן/ בשקט בשקט/ הוא יבוא/ כן/ הוא מוכרח לבוא', שם); כפואמה ארוכה, מתפתלת ומבריקה ('שירים לנערה על גדות ה'לתה') של פ. קול, המשורר העלום והמסקרן (שתעלומת זהותו מפרנסת זה שבועות מדורי ספרות ומנחם בן טוען נחרצות כי מדובר ביוסי גמזו); ראויים לציון גם שיריו של רמי דיציני, המשורר שירי חשק בסטייה חדה מתימת המלחמה הרגילה שלו; ומאמרו המחכים, אף אם קצר משהו, של אמיר אור – 'גלגולו של מוטיב' – המתכתב עם הנושא הסבוך שהעלה רוברט גרייבס ב'האלה הלבנה' שלו.

גם הפעם קשה לטעון נגד 'הליקון', שביסס כבר מזמן את מקומו בשיח התרבותי הישראלי. הטענה היחידה נוגעת, כאמור, בפיזור הרב ובחופשיות הנושאת, המתגלמת במילותיו של פטר הרל (עמ' 41): "המילה האחרונה נותרה/ בלי להיאמר".

הליקון 52, מטמורפוזה, עורך: אמיר אור, עמותת הליקון לקידום השירה בישראל

חוכרת מביאה, כהרגלה, אסופת שירים בעלי נושא משותף – והפעם מטמורפוזה על צורותיה השונות. וכרגיל, השונות היא בעייתה העיקרית של אסופה זו. מטמורפוזה היא נושא רחב ומופשט ושירי החוכרת מתפזרים בו. זוהי השיטה הקבועה של 'הליקון', ודומה כי רוב הטענות כלפי כתביהעת המוצלח בעיקרו נובעות מאותה תחושת פיזור המרחפת עליו.

יתרה מזאת. בשירים רבים המטמורפוזה האמורה רק נרמזת, ולעיתים אינה נוכחת כלל. דומה שככל שמתפרסמים גיליונות נוספים מודגשת יותר ויותר טענתו של רפי וייכרט ('מגרולה מיתית עד מי השיר', במוסף זה, 5.7.96), כי "נרמזה ביתר שאת כי המשוררים היודעים את נושאי הגיליונות הבאים מחברים עבורם שירים בהזמנה". ואכן, קשה להסביר בכל דרך אחרת את שיריה של נורית זרחי (שניהם נקראים, כמו באירופה, 'מתהמורפוזים'), שאינם מתרוממים, או את שירו של משה עוזו ('עשרים דקות בחוף', עמ' 47), השואף לצורניות ונותר